

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. maaliskuuta 2019
(OR. en)

7650/19

ATO 33
ENER 183

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper II) / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	7073/19 ATO 27 ENER 141
Asia:	Ensimmäinen EU:n aihekohtainen vertaisarviointi ydinturvallisuudesta – Neuvoston päätelmät (18. maaliskuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä ulkoasiainneuvoston 18. maaliskuuta 2019 hyväksymät päätelmät ensimmäisestä ydinturvallisuutta koskevasta EU:n aihekohtaisesta vertaisarvioinnista.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT**ensimmäisestä ydinturvallisuutta koskevasta EU:n aihekohtaisesta vertaisarvioinnista**

Todeten seuraavaa:

- Ensimmäinen aihekohtainen vertaisarviointi aloitettiin muutetun ydinturvallisuusedirektiivin¹ 8 e artiklan mukaisesti vuonna 2017², ja sen jälkeen niitä on tarkoitus tehdä vähintään joka kuudes vuosi. Ensimmäiseen aihekohtaiseen vertaisarviointiin osallistui 19 maata (16 EU:n jäsenvaltiota ja kolme unionin ulkopuolista maata) sekä komissio tarkkailijana;
- Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmä (ENSREG) valitsi ensimmäisen aihekohtaisen vertaisarvioinnin aiheeksi ikääntymisen hallinnan. Se kattaa ydinvoimalaitokset ja tutkimusreaktorit, joiden lämpövoimakapasiteetti on vähintään 1 MW;
- Jäsenvaltiot laativat ja julkaisivat kansallisten toimivaltaisten valvontaviranomaistensa kautta kansalliset arviointikertomukset, jotka pohjautuivat Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten ryhmän (ENSREG) ja Läntisen Euroopan ydinturvallisuusviranomaisten järjestön (WENRA) valmistelutyöhön;
- Jäsenvaltiot suorittivat kansallisten arviointikertomusten vertaisarvioinnin kansallisten toimivaltaisten valvontaviranomaistensa kautta ja komission toimiessa tarkkailijana;
- Komissiolla oli aihekohtaisten vertaisarviointien prosessissa aktiivinen tukirooli. Se huolehti hallinnollisista ja logistisista järjestelyistä ja toimi hallinnon sihteeristönä. Komissio huolehti myös yleisön osallistumismahdollisuuksista, prosessista tiedottamisesta ja aihekohtaisten vertaisarviointien tuloksia koskevista kertomuksista;

¹ Ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annettu neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom.

² Työtä tehtiin kesäkuusta 2015 lokakuuhun 2018. Kansalliset kertomukset olivat valmiit vuoden 2017 loppuun mennessä, ja vertaisarviointiprosessi toteutettiin vuonna 2018;

- Ydinturvallisuuteen liittyvien asioiden yleisen avoimuuden parantamiseksi komissio, jäsenvaltiot ja ENSREG ovat järjestäneet erilaisia tapahtumia, joilla pyritään lisäämään yleisön kuulemista ja osallistumista koko prosessin ajan; kaikki kansalliset arviointikertomukset, sidosryhmien kysymykset ja vastaukset niihin sekä maakohtaiset havainnot julkaistiin ENSREGin verkkosivustolla;
- ENSREG hyväksyi vertaisarviointikertomuksen lokakuussa 2018 ja julkaisi sen verkkosivustollaan;
- Vertaisarvioinnin tärkein päätelmä on, että ikääntymisen hallintaa koskevia ohjelmia on olemassa kaikissa maissa, joissa on ydinvoimalaitoksia. Ydinvoimalaitoksissa ei havaittu suuria puutteita ikääntymisen hallintaa koskevien ohjelmien valvonnassa ja täytäntöönpanossa EU:ssa, mutta arvioinnissa todettiin, että on aloja, joilla lisätoimet, erityisesti järjestelmällisemmät ja kattavammat tutkimusreaktorien ikääntymisen hallintaa koskevat ohjelmat, tehostaisivat ikääntymisen hallintaa. Lisäksi arvioinnissa todettiin, että EU:n tasolla on edelleen haasteita, jotka liittyvät esimerkiksi ikääntymisen hallintaa koskevien ohjelmien tehokkuuden arviointikeinoihin. Siinä korostettiin hyviä käytäntöjä, kuten ulkoisten vertaisarviointipalvelujen käyttöä riippumattomien arvioiden saamiseksi ja ikääntymisen hallintaa koskevien luvanhaltijoiden ohjelmien arviointia;
- ENSREG laatii toimintasuunnitelman, jossa esitetään, miten aihekohtaisten vertaisarviointien haasteisiin puututaan. Osallistuvat maat laativat puolestaan kansalliset toimintasuunnitelmat niitä koskevien maakohtaisten havaintojen täytäntöönpanosta. Molemmat on määrä julkaista syyskuuhun 2019 mennessä.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

Johdanto

1. ON TYYTYVÄINEN siihen, että ENSREG on hyväksynyt muutetun ydinturvallisuusdirektiivin mukaisesti ensimmäisestä aihekohtaisesta vertaisarvioinnista annetun kertomuksen ja julkaissut sen.
2. TOTEAA, että jäsenvaltiot ja ENSREG toteuttivat yhteistyössä komission kanssa avoimen, läpinäkyvän ja osallistavan prosessin, ja KOROSTAA, että on tärkeää valmistella, organisoida ja toteuttaa aihekohtaisten vertaisarviointien tulokset ja tiedottaa niistä niin, että jäsenvaltiot ja kaikki muut asiaankuuluvat toimijat osallistuvat tähän.

3. TOTEAA, että seuraavien aihekohtaisten vertaisarviointien onnistumiseksi on tärkeää, että toimet, joita komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat ENSREGin ja soveltuvien osin muiden asiaankuuluvien foorumien, kuten WENRAn tuella, yhteistyössä teknisen ja tieteellisen tuen organisaatioiden kanssa, ovat hyvin koordinoituja ja toisiaan täydentäviä.

Täytäntöönpanoprosessi

4. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita toimittamaan ENSREGin laatiman mallin mukaiset kansalliset toimintasuunnitelmat syyskuuhun 2019 mennessä;
5. KEHOTTAJAA komissiota varmistamaan, että ENSREG laatii syyskuuhun 2019 mennessä toimintasuunnitelman, jossa se esittää, miten aihekohtaisten vertaisarviointien haasteista johtuvia tarvittavia toimenpiteitä käsitellään, sekä joulukuuhun 2021 mennessä tilannekatsauksen ensimmäisen aihekohtaisen vertaisarvioinnin täytäntöönpanosta;
6. KANNUSTAA jäsenvaltioita tarkastelemaan ydinlaitostensa ikääntymisen hallintaa koskevien ohjelmien valvontaa ja täytäntöönpanoa luvanhaltijoiden kanssa;
7. KANNUSTAA jäsenvaltioita panemaan tutkimusreaktorien ikääntymisen hallintaa koskevat ohjelmat järjestelmällisesti ja kattavasti täytäntöön sovellettavien kansallisten vaatimusten, kansainvälisten turvallisuusstandardien ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti;

Toimet yhteistyön ja avoimuuden lisäämiseksi

8. PYYTÄÄ, että komissio kehottaisi EU:n naapurimaita hyödyntämään osallistumista EU:n aihekohtaisiin vertaisarviointeihin, jotta korkeatasoista ydinturvallisuutta voidaan edistää ja jatkuvasti parantaa kolmansissa maissa;
9. KANNUSTAA komissiota pyytämään, että Kansainvälinen atomienergiajärjestö (IAEA) edistäisi aihekohtaisten vertaisarviointien tulosten laajaa levittämistä;
10. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tiedottamaan avoimesti kansallisista toimintasuunnitelmistaan, myös tarvittavista toimista ja niiden aikataulusta, etenkin ENSREGin kautta, jotta mahdollistettaisiin riittävät jatkotoimet;

Seuraavat toimet

11. PAINOTTAA, että jäsenvaltioiden on tärkeää hyödyntää tästä ensimmäisestä aihekohtaisesta vertaisarvioinnista saadut kokemukset ja antaa palautetta komissiolle, ENSREGille ja sen työryhmille, jotta tulevien vertaisarviointien tehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä asiaankuuluvien sidosryhmien osallistumista voidaan parantaa;
 12. PYYTÄÄ jäsenvaltioita yhdessä komission kanssa aloittamaan seuraavan aihekohtaisen vertaisarvioinnin aiheen pohtimisen ENSREGin puitteissa viimeistään kolme vuotta ennen vuonna 2023 toteutettavaa seuraavaa aihekohtaista vertaisarviointia ottaen huomioon ensimmäisestä arvioinnista saadut kokemukset.
-